

Діагностичне дослідження системи менеджменту підприємства як об'єкта інтелектуалізації

Розроблення стратегії підприємства завжди спрямоване на формування його довгострокової конкурентної позиції, а оскільки інтелектуальний потенціал й капітал в умовах сьогодення стають визначальним елементом цієї соціально-економічної системи, то інтелектуалізація систем менеджменту як складова загальної стратегії розвитку підприємства набуває особливого значення. За таких умов основним рушієм розроблення стратегії має стати симбіоз знань, інтуїції та професіоналізму керівників інституційного рівня й зацікавленості менеджерів інших рівнів управління та всіх працівників підприємства у досягненні цілей щодо максимального використання інтелектуального потенціалу системи.

Управлінське рішення про інтелектуалізацію систем менеджменту підприємства буде результатом процесу стратегічного планування та ґрунтуватиметься на оцінюванні інтелектуального та іншого ресурсного потенціалу підприємства, визначатиметься рівнем транзакційних витрат, доступністю інституційних ресурсів й можливостями залучення інтелектуального капіталу, залежатиме від прогнозування знаннєво-інформаційного та технологічного розвитку. Встановлено, що процес стратегічного управління інтелектуалізацією систем менеджменту підприємства є траєкторією руху до необхідного поточного стану, де у відправному пункті проводиться діагностика системи менеджменту на предмет визначення завдань інтелектуалізації та їх порівняння з результатами діагностики зовнішнього середовища (тенденцій НТП, інтелектуально-знаннєвого, конкурентного, інформаційного й інституційного середовища, доступності інтелектуального капіталу тощо). Для обґрунтування потреби в зміні інтелектуального й ресурсного потенціалу системи менеджменту підприємства в процесі її інтелектуалізації, варто запропонувати використання механізму діагностики системи менеджменту підприємства і його зовнішнього середовища, результати якої дозволять визначити напрями розвитку з урахуванням становлення знаннєвої економіки, НТП, конкуренції, інтелектуального й світоглядного розвитку суспільства й окремих особистостей.

Ґрунтуючись на дослідженні наявних в літературі аналітичних прийомів і методів, пропонуємо сформувати систему з відомих методів діагностики системи менеджменту підприємства як об'єкту для цілей інтелектуалізації й розроблення її базового сценарію, що дозволить комплексно й об'єктивно оцінити стан системи менеджменту та зовнішнього середовища підприємства. Методи діагностики, які пропонуються для використання при розробленні або коректуванні базового сценарію інтелектуалізації, варто на експертному рівні оцінити за такими критеріями: врахування світових і національних тенденцій розвитку знань, науки й освіти; врахування тенденцій людського розвитку й НТП; точність результатів; доступність інформації; об'єктивність результатів; корисність для формування сценаріїв; оцінювання перспективи перетворення інтелектуальних ресурсів в компетенції; можливість формування конкурентних переваг. Такий підхід дозволить точніше вибрати аналітичні прийоми для використання їх з метою управління інтелектуалізацією систем менеджменту підприємства.

Діагностика спрямована на виявлення майбутніх інтелектуальних, вольових та мотиваційних чинників у середовищі персоналу та структурних, процесних, методологічних й технологічних параметрів ефективності системи менеджменту, які матимуть вплив на формування майбутньої моделі управління, тому дозволить здійснювати попереджуваче формулювання стратегії інтелектуалізації системи менеджменту підприємства. Це дозволить базовий сценарій інтелектуалізації коректувати з врахуванням конкурентних переваг, що виникають за рахунок передбачення швидкості інтелектуально-знаннєвих змін.